

Specialist - och undersköterskan som reglerat yrke.

Ingen reser sig upp vid låga förväntningar

Marianne Stathin Ordförande

Jan Höök Viceordförande

Sveriges undersköterska & Specialistundersköterska Förening, SUSF

Datum: 2014-01-08

Innehållsförteckning

Förord.....	Sid 3
Kraven på undersköterskan är.....	Sid 4
<i>Kraven på specialistundersköterskan är.....</i>	
För att verka som specialistundersköterska har.. ..	Sid 5
<i>specialistundersköterskan färdigheter, saklighet och förmåga i att;</i>	
Sammanfattning.....	Sid 6
Konsekvenser.....	Sid 7
Detta har skickats till.....	Sid 8

Förord

Om inget utförs i förändring är risken att en hel yrkesgrupp dör ut, En alltmer fattig grundutbildning till undersköterska kommer att bli grunden för stora risker att sjuka, skadade, äldre, funktionsnedsatta kommer att bli utan en naturlig trygghet i sin omvårdnad. Behovet av Specialistutbildade undersköterskor är stort redan nu och kommer att bli större redan om fem år. Då grundutbildningen till undersköterska på gymnasiet och att validera inte är tillräcklig, vad gäller sjukvård. För att göra det möjligt kan matematik b och läkemedelsräkning läggas till för att öka på grunden till en mer avancerad nivå. **25:4 regeln bör återinföras.**

Specialistutbildning för undersköterskor bör av den anledningen läggas på högskola och omfatta 80 till 120 poäng, dessutom innehålla läkemedelslära och läkemedelsräkning och övrig sjukvård som leder till behörighet och inte som idag på Yrkeshögskola. Förslaget från oss i föreningen är att mentalskötarutbildning från 1982 omsätts till att gälla idag för utbildning till undersköterskor på grundnivå. Den utbildningen bör bli enhetlig i hela landet. LIA- Praktik bör göras vid tre tillfällen och vara i somatisk sjukvård, psykiatri och äldrevård.

För att komma in på Specialistutbildningen bör krav på att arbete och genomgått grundutbildning till undersköterska ligga på minst två år, för att på det sättet få del av att arbeta i vården, det för att sätta teori och praktik i en verklighet.

Kraven på undersköterskan är:

- Flexibilitet; att ha en grundläggande kunskap om sjuka, funktionsnedsattas och behövande äldres alla olika behov.
- Att bemöta och möta upp till emellanåt 100 olika behov på så kort tid som 60 minuter
- Hjälpa, stödja och rapportera till sjuksköterska om olika förändringar och uppföljningar om de olika medicinska åtgärderna.
- Dokumentera alla olika händelser
- Aktivt söka egen kunskap och vara lyhörd.
- Ha fler arbetsuppgifter på kortast tid
- Vara den som är närmast den sjuke, behövande äldre och funktionsnedsatta
- Inneha empatiskt förhållningsätt

Kraven på specialistundersköterska är;

- Samtliga punkter ovan
- Uppvisa sådan förmåga och kunskap för att bli behörig till specialistundersköterska
- Inneha kännedom om områdets vetenskapliga grund och aktuell forskning och utvecklingsarbete.
- Visa kunskap om och förståelse kring hälsans betydelse, det allmänna välbefinnandet och sjukdomens påverkan på allmäntillståndet.
- Inneha en bred och fördjupad kunskap om lagar och författningar
- Förmedla all den tysta och evidens baserade kunskapen,
- Samarbeta med alla olika yrkeskategorier och vara en del av teamet runt den sjuka, behövande äldre och funktionsnedsatta.

För att verka som specialistundersköterska har specialistundersköterskan färdigheter, saklighet och förmåga i att;

- Initiera och genomföra hälsobefrämjande och förebyggande arbete inom hälsa - och sjukvården för såväl enskilda och grupper av patienter .
- självständigt bedöma, undersöka, analysera, reflektera i team, utreda olika tillstånd och främja åtgärder för att den optimala hälsan ska behållas.
- Utvärdera och genomföra insatta åtgärder i enlighet med relevanta författningar, styrdokument, SoL -och- HSL- lagen och dokumentera dessa. Dessutom kritiskt granska, bedöma, använda information och förmedla vår kunskap till olika grupper och på det viset bidra till en utveckling av verksamheter och yrket.

Specialistundersköterskan har;

- En värderingsförmåga och empatiskt förhållningssätt
- Innehar en förmåga att med ett helhetsperspektiv på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskild beaktning enligt WHO, FN, de mänskliga rättigheterna och SoL, LSS och HSL.
- Förmågan med ett professionellt förhållningssätt värna om och respektera patientens behov.
- Har stor insikt i betydelsen av teamarbete och samverkan av andra yrkesgrupper
- Identifiera eget behov av ytterligare kunskap och viljan att öka sin kompetens

Sammanfattning

Den här skrivelsen om prövning att göra yrket som specialistundersköterska till ett reglerat yrke grundar sig i den bland annat kommande äldrebommen och att det kommer att bli en alltmer sjuk befolkning. Få unga söker sig till utbildning i vården. För att möta upp det behöver yrket undersköterska ingå i ett titelskydd som stärker rollen. Där utbildningen ska ha sådana krav att teori och praktik går hand i hand.

För att ungdomar ska se det som värdefullt att söka utbildning i yrket bör även karriärstegen vara tydlig vilket tydliggörs genom att Specialistutbildningen läggs på högskolan och ger behörighet. Det ställer även krav på namnbyte där titels undersköterska vid specialistutbildning ska tas bort. Den ska heller inte innehålla assistent utan namnet ska visa på högre kunskap och kompetens.

Bevisligen går det att titelskydda undersköterskan då det redan gjorts i ett flertal yrken som till exempel Optiker, kiropraktor och naprapat.

Enligt delegeringsföreskrifternas mening går det inte att uppnå formell kompetens genom eftergymnasial- eller fortbildning för någon undersköterska. I och med det kommer även den föreskriften att bromsa ungdomar att söka utbildning i vården. Detta blir även konsekvensen av att få redan färdiga undersköterskor att söka vidareutbildning och utveckling i yrket. Det höjer kravet på att specialist utbildningen ska ligga på högskola. När den ligger på högskola bör utbildningen innehålla sjukdomslära, läkemedelslära, läkemedelsräkning för att på det sättet ge en behörighet till våra kunskaper och vår kompetens. Vi vill ha behörighet för våra arbetsuppgifter.

Många av våra arbetsuppgifter delegeras idag på oss trots att de redan ingår i vårt arbete. Vi får delegering på omvårdnad, patient/personnära vård som är något som vi har stor kunskap och kompetens i. Vidare har vi bland annat delegeringar på Telefonsamtal, vårdplanering, sondmatning, KAD sättning spolning av KAD utdragning av KAD, blodprover som venösa provtagningar, kapillära prover, ta odlingar från sår och omläggning, urin och faeces. Överräkning av läkemedel, temperatur, blodtryck, saturation och puls. Plocka stygn, ta Elektrokardiografi (Ekg). Ge Subkutan (sc) injektioner som engångsdoser exempel Fragmin (blodförtunnande) och insulinpennor.

Det här är en del av allt det som redan delegeras på oss från sjuksköterskor.

På det här sättet är vi ständigt beroende av sjuksköterskans tankar och erfarenhet i att delegera, trots att vi kanske i flera år utfört samtliga uppgifter utan anmärkning, måste vi få nya delegeringar varje år och om en ny sjuksköterska börjar en anställning och om viljan finns att delegera. Det här tankemönstret behöver brytas för att jämställdhet ska uppnås.

Minsta kravet är att grundutbildning till undersköterska är undersköterska vid delegering från sjuksköterska. Vad gäller Specialistutbildade undersköterskor bör egen behörighet ingå. Däremot inte att delegera ovanstående arbetsuppgifter. Att sätta vidareutbildningen på YH lämnar en hel del frågetecken då vi som går den redan har en yrkesutbildning till undersköterska.

Konsekvenser

Bristen på undersköterskor kommer att få stora konsekvenser för vården, dels finns brister i dagens utbildning på grundläggande nivå, det andra är att utbildningen inte är enhetlig. Det gör att säkerhet och trygghet för våra sjuka, skadade, funktionsnedsatta och behövande äldre blir åsidosatt. Senaste rapporten som finns visar att det redan om 5 år kommer att saknas 24 000 och om 10 år 130 000 undersköterskor. Den siffran ser vi är i underkant.

Vi ser en stor fara i detta och med de många samtal som vi haft med ungdomar har det betydelse hur utbildningen ser ut och att det är för låga krav i dag för att det ska bli intressant.

Utbildningen till undersköterska som den högsta gymnasiala utbildningen inom vården och omsorgen behöver därför tillföra kunskaper om matematik B, läkemedelsräkningen och mer sjukvård. Som förberedande till att gå vidare till en specialistutbildning på högskola inom yrket.

Vi gör nu en förfrågan om en reglering av yrket. Som vi ser det kan detta uppnås genom en bra och genomtänkt grundutbildning som är **enhetlig** i hela landet och att Specialistundersköterska utbildningen läggs på högskola.

Vi är medvetna att det är beslut som kräver tid och har haft gott om tid på sig att fatta, just nu finns ingen tid och att det är nu som det behövs ett beslut. En dag kommer du och jag förr eller senare att bli i behov av vård på ett eller annat sätt. Då vill vi möta personal som har kunskap och kompetens för att vi ska bli trygga.

Vi undersköterskor och specialistundersköterskor vill värna om en trygg och god omvårdnad för alla medborgare idag och i framtiden. Men detta kan enbart ske genom att vi träffar de riktiga besluten och att den tiden är nu och måste ske snarast.

Med tanke på att vi är en bortglömd grupp

bland politiker, landsting, kommuner och andra myndigheter har vi valt att skicka detta till;

Socialstyrelsen

Skolverket

Universitetskanslersämbetet

Äldreombudsministern Maria Larsson

Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven

Vänsterpartiets Partiledare Jonas Sjöstedt

Miljöpartiets partiledare Gustav Fridolin

Moderaternas partiledare Fredrik Reinfeldt

Centerns partiledare Annie Lööf

Folkpartiets Partiledare Jan Björklund

Kristdemokraternas partiledare Göran Hägglund

FI partiledare Gudrun Schyman

Svar på detta vill vi ha sänt till

Marianne Stathin Ordförande

Jan Höök Viceordförande

info@susf.se

Sveriges undersköterska & Specialistundersköterska Förening, SUSF

Brunnsgatan 3

172 68 Sundbyberg

Telefon; 0704 675 245